

FOT. ARCHIWUM MAK

22. Międzynarodowa Konferencja Kartograficzna MAK (ICA),
Hiszpania, La Coruna, 9-16 lipca

KARTOGRAFIA MA SIĘ DOBRZE

Przebieg konferencji w La Corunii przeczy tezie, że kartografia jest już niepotrzebna, bo komputery wszystko zrobią same. Rola kartografa jest nadal niezmiernie istotna, ponieważ to człowiek jest odpowiedzialny za ostateczny efekt, jakim jest mapa zarówno w postaci cyfrowej, jak i analogowej.

ADAM LINSENBARTH

Zgodnie ze stałym harmonogramem działania Międzynarodowej Asocjacji Kartograficznej MAK (International Cartographic Association – ICA) co dwa lata organizowane są międzynarodowe konferencje kartograficzne, a co cztery lata – posiedzenia najwyższego organu, jakim jest Zgromadzenie Generalne Delegatów. Poprzednia 21. Konferencja, połączona z 12. Zgromadzeniem Generalnym, odbyła się w roku 2003 w Durbanie w Republice Południowej Afryki [GEO-DETA 9/2003 – red.].

● LA CORUNA STOLICĄ MAP

Komitet Wykonawczy MAK postanowił połączyć tegoroczną 22. Konferencję z Nadzwyczajnym Posiedzeniem Zgro-

madzenia Generalnego. Przygotowaniami do imprezy kierował krajowy komitet organizacyjny na czele z Ramonem Lorenzo Martinezem, przewodniczącym hiszpańskiego Towarzystwa Kartografii, Fotogrametrii i Teledetekcji. Na miejscu działali wolontariusze z Uniwersytetu w Santiago de Compostela.

Motywnym przewodnim tegorocznej konferencji było hasło: „Rola kartografii w zmieniającym się świecie”. Do gorącej Hiszpanii przyjechało ponad 1600 uczestników z 58 krajów, nie licząc wystawców i osób towarzyszących. Była to więc największa impreza kartograficzna w 46-letniej historii MAK zarówno pod względem liczby uczestników, jak i wygłoszonych referatów.

Na konferencję złożyły się dwie sesje plenarne (otwarcia i zakończenia), sesje techniczne, specjalne oraz spotkania

organizacyjne poszczególnych komisji technicznych. Konferencję uzupełniały wystawy: map, firm działających w zakresie kartografii i GIS oraz prac nadesłanych na konkurs Barbary Petchenik.

Impreza odbywała się w nowoczesnym centrum kongresowym PALEXCO położonym w centrum miasta przy nadbrzeżu portowym (zdjęcie powyżej). Z uwagi na niecałkowite jeszcze wykończenie głównego budynku salę recepcyjną oraz część ekspozycji zlokalizowano w dużym namiocie. Novum stanowiły karty identyfikacyjne uczestników konferencji z kodem kreskowym (zdjęcie powyżej), które były skrupulatnie sprawdzane przez elektroniczne czytniki przed wejściem na teren obrad. Imię i nazwisko uczestnika stanowiły już element drugorzędny!

● SESJE PLENARNE

Sesję otwarcia (11 lipca), która zgromadziła wszystkich uczestników konferencji, wypełniły wystąpienia przedstawicieli władz lokalnych oraz MAK. Z kolei sesja końcowa (16 lipca) poświęcona była omówieniu wyników konferencji oraz

wręczeniu nagród i wyróżnień przyznanych zarówno wybitnym kartografom (patrz ramka), jak i pracom eksponowanym na wystawie Barbary Petchenik (konkurs prac dzieci) oraz na wystawie map. Zgodnie z tradycją przed zamknięciem obrad konferencji odbyło się uroczyste przekazanie sztandaru MAK organizatorom następnej 23. Konferencji MAK, która odbędzie się w roku 2007 w Moskwie. Obie sesje plenarne urozmaicone były występami miejscowego zespołu folklorystycznego.

• SESJE TECHNICZNE I SPECJALNE

Na konferencję kartograficzną zgłoszono ponad 1000 referatów, z których 711 zostało zakwalifikowanych do prezentacji (w tym 192 do sesji posterowych). Referaty zostały przyporządkowane 29 grupom tematycznym, których zakres tylko częściowo pokrywał się z zakresem działania poszczególnych Komisji MAK. Prezentacja referatów odbywała się jednocześnie w 8 salach. Postery były udostępnione przez cały czas. Z krótkiego przeglądu zakresu tematycznego referatów wynika wyraźnie, że najwięcej uwagi poświęcono kartografii cyfrowej, standardom, generalizacji kartograficznej, usługom internetowym oraz atlasom narodowym i regionalnym (patrz tabela na następnej stronie z najliczniej reprezentowanymi grupami i udziałem Polaków).

Poza sesjami technicznymi organizowanymi w poszczególnych grupach tematycznych, odbywały się również sesje specjalne poświęcone:

- standardom ISO (zorganizowana przez Komisje Standardów MAK oraz komitet ISO/TC 211),
- roli infrastruktury dla danych przestrzennych dla monitorowania i zapobiegania klęskom naturalnym,
- technologiom kosmicznym i monitorowaniu Ziemi (prowadzona przez hiszpańskiego kosmonautę Pedro Duque),
- europejskim systemem nawigacyjnym.

• EKSPOZYCJE

Wystawa map i wydawnictw kartograficznych stanowi przegląd dorobku poszczególnych państw w ostatnim okresie. Każdy członek narodowy MAK ma prawo nadesłać wybrane przez siebie eksponaty, podzielone na grupy tematyczne. W tegorocznej wystawie uczestniczyły 33 państwa. Najwięcej eksponatów nadesłały: Hiszpania (86 prac), Wielka Brytania (71), Rosja (64), Węgry (60), Francja (52),

FOT. ADAM LINSEN-BARTH

Od lewej: dyrektor konferencji i wiceprzewodniczący MAK Ramón Lorenzo, podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Hiszpanii pani Encarnacion Vivanco, prezydent La Corunii Francisco Vázquez, dyrektor generalny Hiszpańskiego Instytutu Geograficznego Alberto Sereno

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA MAK DLA WYBITNYCH KARTOGRAFÓW

ZŁOTY MEDAL CARLA MANNERFELTA:

- **Prof. Jose-Luis Colomer Alberich** – wieloletni dyrektor techniczny Katalońskiego Instytutu Kartograficznego w Barcelonie, profesor Autonomicznego Uniwersytetu w Barcelonie, współorganizator konferencji MAK w Barcelonie w roku 1995.
- **Prof. David Rhind** – wicekanclerz City University w Londynie, wieloletni dyrektor Ordnance Survey w Anglii, były wiceprzewodniczący ICA, wyróżniony kilkoma doktoratami honoris causa, autor znanego w świecie podręcznika Geographic Information Systems and Science.
- **Prof. Ernst Spiess** – były dyrektor Instytutu Kartografii w Federalnym Instytucie Technologii w Zurychu, były przewodniczący Szwajcarskiego Towarzystwa Fotogrametrycznego. W roku 1995 otrzymał godność Honorowego Członka MAK.

GODNOŚĆ CZŁONKA HONOROWEGO MAK

- **Prof. Pinhas Yoeli** – emerytowany profesor Uniwersytetu w Tel-Awivie. Jeden z twórców kartografii komputerowej. Autor jednego z pierwszych podręczników kartografii cyfrowej „Cartographic Drawing and Computers”, wydanego w roku 1982.
- **Prof. Michael Wood** – profesor Uniwersytetu w Aberdeen, doktor honoris causa Oxford Brookes University, przewodniczący Brytyjskiego Towarzystwa Kartograficznego, były wiceprzewodniczący i przewodniczący MAK, autor planu strategicznego MAK.
- **Wanarat Thothong** – dyrektor Wydziału Fotogrametrii w Departamencie Rozwoju Terytoriów w Ministerstwie Rolnictwa w Tajlandii. Inicjator i propagator rozwoju kartografii w krajach Azji Południowo-Wschodniej, organizator trzech konferencji i seminariów MAK w Bangkoku.
- **Prof. Alan MacEarchren** – profesor geografii i dyrektor centrum GeoVISTA w Uniwersytecie Stanowym w Penn. Światowej sławy specjalista w zakresie wizualizacji. Wieloletni przewodniczący Komisji MAK ds. wizualizacji i środowiska wirtualnego. Współautor podręcznika „Visualization in Modern Cartography”.

DYPLOMY ZA SPECJALNE ZASŁUGI DLA MAK

- **Ramon Lorenzo** – wiceprzewodniczący MAK oraz Dyrektor Konferencji Kartograficznej w La Corunii. Przewodniczący Hiszpańskiego Towarzystwa Kartografii, Fotogrametrii i Teledetekcji. Głównie przy pomocy wolontariuszy zorganizował największą w historii MAK konferencję kartograficzną w La Corunii.
- **Prof. David Woodward** – emerytowany profesor Uniwersytetu w Wisconsin-Madison i twórca projektu poświęconego historii kartografii (zmarł w sierpniu 2004 r.). Autor cieniowanej mapy rejonu Wisconsin i mapy zabytków kultury tego regionu.

ledetekcyjnymi oraz GIS. W ponad 90% były to przedsiębiorstwa hiszpańskie. Do wyjątków należało stoisko rosyjskie, które prezentowało najnowsze opracowania kartograficzne zrealizowane w Rosji, a także promowało Moskwę jako miejsce następnej, 23. Konferencji.

● KONKURS BARBARY PETCHENIK

Hasło tegorocznego konkursu im. Barbary Petchenik brzmiało „Wiele narodów, jeden świat”. Zgodnie z regulaminem każde państwo członkowskie mogło nadesłać 5 prac. Na konkurs w La Corunii nadeszło w sumie 128 prac z 29 państw, a wśród grona laureatek znalazły się dwie młode Polki. Uznanie komisji konkursowej potwierdzone dyplomem (ilustracja obok) zyskała Alicja Ogorzelska ze SP nr 223 w Warszawie za pracę „Jesteśmy wielką rodziną. Dbajmy o nasz dom”. Natomiast uczestnicy Konferencji w wyniku głosowania pierwsze miejsce i dyplom w grupie wiekowej 9-12 lat przyznali Joannie Rozkosz ze SP nr 132 w Warszawie za pracę „Jan Paweł II – Papież Pielgrzym zjednoczył wszystkie narody” [obie wyróżnione prace prezentowane były na łamach GEODETY 7/2005 – przyp. red.].

● 13. ZGROMADZENIE GENERALNE MAK

Głównym celem Nadzwyczajnego Zgromadzenia Generalnego było wprowadzenie do statutu MAK zmiany nazwy stowarzyszenia, dyskutowanej jeszcze na konferencji w Durbanie, oraz uzupełnienie zakresu działania komisji naukowych.

Ekspozycja Hiszpańskiej Agencji Kosmicznej

USA (50), Polska (49), Bułgaria i Włochy (po 44) oraz Chiny (39).

Międzynarodowa Komisja Konkursowa przyznała nagrody za doskonałość w kartografii (*Excellence in cartography*) w poszczególnych kategoriach. Dokonano także wyboru map uznanych za najlepsze przez uczestników konferencji (patrz tabela na stronie obok). Komisja nagród wyróżniła trzecim miejscem wydany przez GUGiK tyflogologiczny „Atlas Geograficzny Polski” dla niewidomych i słabowidzących.

Osobną ekspozycję stanowiły mapy hydrograficzne. Na tej wystawie znalazły się eksponaty z 15 państw, najwięcej z: Japonii (13), Hiszpanii (12), Ukrainy (11) i Korei (8).

Podobnie jak na poprzednich konferencjach kartograficznych zorganizowano dużą wystawę firm zarówno państwowych, jak i komercyjnych zajmujących się opracowaniami kartograficznymi, te-

POLSKIE I ZAGRANICZNE REFERATY W NAJLICZNIJ REPREZENTOWANYCH GRUPACH TEMATYCZNYCH

Wybrane grupy tematyczne	Liczba referatów (w tym z Polski)	Liczba posterów (w tym z Polski)
1. Kartografia tematyczna	16 (1)	10 (2)
2. Odwzorowania kartograficzne	9 (1)	2 (1)
3. Opracowanie map i produkcja	24 (0)	8 (0)
4. Kształcenie i szkolenie, kursy internetowe	28 (2)	6 (0)
5. Kartografia cyfrowa i GIS w zrównoważonym rozwoju terytorialnym	38 (2)	20 (0)
6. Infrastruktury danych przestrzennych (NSDI, GSDI i SDI). Rozwój standardy, ceny i prawa autorskie	30 (0)	8 (2)
7. Pozyskiwanie danych i ocena jakości danych	26 (1)	7 (0)
8. Aktualizacja danych i zawartości baz danych	5 (1)	2 (0)
9. Generalizacja kartograficzna	29 (2)	18 (1)
10. Kartografia i zobrazowania satelitarne w zarządzaniu zasobami naturalnymi i środowiskiem	24 (1)	22 (1)
11. Mapy i internet	30 (1)	3 (0)
14. Atlasy narodowe i regionalne	31 (0)	4 (0)
15. Modele wirtualne, wizualizacja i animacja	37 (3)	6 (0)
22. Mapy dla niewidomych i słabowidzących	13 (0)	5 (2)

FOT. WADEMAR RUDNICKI

Na tle posteru „Szkolny atlas geograficzny Polski dla niewidomych i słabowidzących” stoją od lewej: przewodniczący Komisji MAK ds. Map dla Niewidomych i Niedowidzących Jonathan Rowell (drugi), Magdalena Polak, Servet Özagac, Izabella Krauze-Tomczyk, Justyna Karpińska

Komitet Wykonawczy zaproponował, by do dotychczasowej nazwy *International Cartographic Association* (Międzynarodowa Asocjacja Kartograficzna) dodać „podtytuł” *International Association for Cartography and Geographic Information* (Międzynarodowa Asocjacja Kartografii i Informacji Geograficznej). Obydwa wnioski miały być głosowane łącznie. Polska od początku była przeciwna wprowadzaniu zmian w nazwie asocjacji o 46-letniej tradycji, dlatego zwróciła się o oddzielne głosowanie wniosków, na co uzyskała zgodę. W wyniku głosowania propozycja zmiany nazwy została odrzucona. Wprowadzono natomiast dodatkowy zapis w statucie mówiący o tym, że jednocześnie z mianowaniem przewodniczącego Komisji Naukowej MAK, musi być zatwierdzony zakres działania komisji (*terms of reference*). Przedstawiciele naszego kraju zwrócili także uwagę na konieczność ujednolicenia różnych dokumentów asocjacji. Są one niespójne wewnętrznie, a ponadto występują wyraźne sprzeczności pomiędzy poszczególnymi aktami, takimi jak statut, regulamin, wytyczne dla komisji czy wytyczne do organizacji zgromadzeń generalnych. Przewodniczący MAK prof. Milan Konecny zobowiązał się do uporządkowania tych spraw przed kolejnym Zgromadzeniem Generalnym w roku 2007.

Komitet Wykonawczy poinformował o przyjęciu w poczet członków afiliowanych dwóch firm z Polski, a mianowicie Polskiego Przedsiębiorstwa Wydawnictw Kartograficznych z Warszawy oraz EKO-GRAF-u z Wrocławia.

Zaakceptował również miejsce 24. Międzynarodowej Konferencji Kartograficznej. W lipcu 2009 roku imprezę poświę-

coną m.in. 50-leciu utworzenia MAK, zorganizują w Santiago Chilijczycy.

• REFLEKSJE KOŃCOWE

Przebieg spotkania dowiódł dobitnie, że kartografia jest nadal dziedziną dynamiczną i rozwijającą się, potrafiącą bardzo szybko korzystać z nowych rozwiązań technologicznych. Nie ma więc obawy, co do tego, że kartografia jest już niepotrzebna, bo komputery wszystko sa-

me zrobią. Rola kartografa jest nadal niezmiernie istotna, ponieważ to człowiek jest nadal odpowiedzialny za ostateczny efekt, jakim jest mapa zarówno w postaci cyfrowej, jak i analogowej.

Wystawa kartograficzna była wyraźnym odbiciem tego, co realizuje się we współczesnej kartografii. Te kraje, które mają tradycje kartograficzne, nadal zachowują czołowe miejsca. Do nich zaliczyć należy Hiszpanię, Szwajcarię, Wielką Brytanię, Kanadę. Nasza polska wystawa, przygotowana przez dr. Jerzego Siwka, prezentowała się na tle innych dobrze, zwłaszcza w zakresie atlasów i wydawnictw kartograficznych. Pokazano 49 eksponatów krajowych wydawnictw, co plasowało nas w ścisłej czołówce. Na szczególną uwagę zasługuje prezentacja dorobku naukowego polskich kartografów wyrażająca się dużą liczbą przyjętych referatów (w sumie 27). Niewątpliwym sukcesem są także dwie nagrody w konkursie im. Barbary Petchenik, zdobyte przez uczennice z Polski. Słowa uznania i podziękowania należą się Henrykowi Górskiemu, który przeprowadził krajowy etap konkursu. Należy ufać, że na konferencji kartograficznej w Moskwie udział polskiej kartografii będzie jeszcze bardziej wyraźny.

ADAM LINSENBARTH

OPRACOWANIA NAGRODZONE W KONKURSIE MAP		
Kategoria opracowania	Opracowania wybrane przez komisję konkursową	Opracowania wybrane przez uczestników konferencji
Mapy tematyczne	Nowa Zelandia, Mapa środowiska Nowej Zelandii (4-kolorowa mapa ścienna)	Kanada, Mapa Antarktyki w skali 1:5 500 000 (4 kolory)
Mapy topograficzne	Holandia, 4-kolorowa mapa Bhutanu w skali 1:250 000	Kanada, Mapa rejonu administracyjnego Makau w skali 1:45 000 (15 kolorów)
Globusy i atlasy	Finlandia, Atlas historyczny miast fińskich (4-kolorowy), 178 arkuszy map	Rosja, Narodowy atlas Rosji (tom 1 z 4) 496 arkuszy
Inne (mapy rzeźby terenu itp.)	Hiszpania, Mapa trójwymiarowa rejonu Sierra Nevada - Las Alpujarras (6-kolorowa)	Hiszpania, Mapa rzeźby terenu Galicji w skali 1:250 000
Inne	Rosja, Kopia pierwszego rosyjskiego atlasu Syberii z 1701 r.	Hiszpania, Mapa rejonu morskiego Katalonii w skali 1:250 000
Mapy miast	Kanada, Mapa budynków w Toronto w skali 1:30 000 (4 kolory)	Kanada, Mapa budynków w Toronto w skali 1:30 000 (4 kolory)
Obrazy satelitarne	Norwegia, Mapa satelitarna rejonu gór Dovrefjell (materiał źródłowy SPOT-5)	Izrael, „Yellowcities 119”, skala 1:1 000 000
Mapy dla turystyki i rekreacji	Wielka Brytania, Parki i tereny rekreacyjne, skala 1:45 000	Australia, Ścienna mapa Australii, skala 1:4 500 000
Mapy hydrograficzne i batymetryczne		Kuba, Mapa hydrograficzna Kuby